

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
22. FEB.
1996

Letnik 51
Štev. 8 (2847)

Cena 10 šil.

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Utrjevanje miru v BiH

Kljub podpisu, ki naj bi zavezoval, pa sprte strani v Bosni in Hercegovini nikakor niso izvajale določil daytonskega sporazuma. Po nekakšni uteženi navadi so si tudi ta dogovor vsaka stran razlagala po svoje in tako tudi ravnala.

Srbi so po aretaciji njihovih oficirjev prekinili vse odnose s poveljstvom sil Nata, Hrvati so se spet izkazali za zelo svojeglavega partnerja. V glavnem mestu Hercegovine Mostarju so po predlogu o razdelitvi mesta na muslimanske in hrvaške občine izvedli pravo

vandalsko razbijanje in celo ogrožali evropskega upravitelja Hansa Koschnicka.

V muslimanskih vrstah kaže, da je prevladalo islamsko krilo, zato sta odstopila premier Silajdžić in zunanji minister Sačirbegović.

Ključ za trajnejši mir v Bosni pa je seveda v Beogradu, Zagrebu in Sarajevu, zato je predsedujoča svetu zunanjih ministrov EU Agnelijeva po nasvetu evropskega posrednika Karla Bilta v Rim povabila predsednike Slobodana Miloševića, Franja Tudjmana in Alijo Izetbegovića.

Razgovori so bili pod pritiskom ameriškega pogajalca Richarda Holbrookea zelo trdi, rezultat pa vsaj začasno vzpodbuden. V torek je Mostar postal spet nedeljno mesto, v nekaj dneh bo srbski del Sarajeva prevzela v upravo bošnjaška federacija, vsi pa so pristali tudi na tesno sodelovanje s haaškim sodiščem pri izročanju vojnih zločincev. Kdaj bodo hercegovski Hrvati in bosanski Srbi izročili obtožene, je seveda veliko vprašanje. Verjetno bo potreben še kak Rim...
J.R.

Na dnevu odprtih vrat so se predstavili pogumni učenci Javne dvojezične ljudske šole v Celovcu str. 2

Bojo odplake smrdele do neba?

Kanal ali manjše čistilnice odplak – to vprašanje trenutno pesti odbornike občine Globasnica. Prejšnji teden je občinski odbornik EL in glasnik globaške pobude proti velekanalu Bernard Sadovnik očital županu Albertu Sadjaku, da namerava občino priključiti na velekanal Dobrla vas in s tem na čistilnico v Vogljah, ki jo vodi zveza odplak Velikovec-Podjuna. O tem, in tudi o možni priključitvi občin Pliberk in Bistrica na dobrolski kanal da se je Sadjak menil z dobrolskim kolegom Pfeifferjem.

V posebni tiskovni izjavi je Sadovnik županu očital »zahrbtna razmišljanja«, vrhu tega pa še odločanje »brez dogovora z občankami in občani«, ki naj služi edinole kritju stroškov hudo deficitarnega dobrolskega velekanala. Obljubil je, da se bo z vsemi sredstvi, tudi s cestno zaporo, postavil zoper takšne načrte in najavil takojšnjo podpisno akcijo proti županu Sadjaku. Kajti vse študije da potrjujejo, da

so za občini Bistrica in Globasnica prav male, decentralne naprave za čiščenje odplak najbolj ugodne, ker najmanj obremenjujejo okolje in denarnice občanov. Stroškovna razlika da je velika: kanal bi stal 130 milijonov, čistilne naprave pa samo 67 milijonov šilingov.

Župan Sadjak je te trditve zavrnil in je opozoril na pogovor globaškega občinskega predstojništva dne 31. januarja na deželni vladi pri pristojni deželni referentki Sicklovi. Pogovora so se udeležili vsi člani predstojništva edinole prav tako povabljenega Bernarda Sadovnika da ni bilo. (Sadovnik je SV izjavil, da se zaradi službenih pogovorov v Ljubljani pogovora ni mogel udeležiti in da ga je pri Sicklovi zastopal podžupan Janez Hudl).

Rezultat pogovora, tako župan Sadjak, ki je opozoril tudi na vodnozaščitno območje, v katerem leži skoraj vsa občina, je bila obveza občinskega predstojništva, da

pri županih, Grile (Pliberk), Pajank (Bistrica) in Blaschitz (Velikovec), »pismeno sondira možnosti vključitve v to zvezo v primeru, da občina Globasnica ne bi mogla graditi lastne čistilne naprave«.

Lastna občinska čistilnica odplak je načrtovana pri Dobravi severno od Strpne vasi. Obstaja pa tudi možnost, da bi se Globasnica pridružila kanalu občin Pliberk in Bistrica s čistilnico pod Vogrčami.

Kakorkoli že, dosti bolj kot napovedana podpisna akcija in morebitna cestna blokada župana Sadjaka skrbijo zakonsko predpisani roki, saj mora občina do 31. decembra 1996 predložiti izdelan in sklenjen projekt kanalizacije. Sadovnik je za naš list namreč dejal, da EL in tudi podžupan Hudl vztrajno odklanjajo kanal in zagovarjajo decentralne in alternativne čistilne naprave. Te pa so po besedah župana Sadjaka za Globasnico povsem iluzorne.

Franc Wakounig

18. zimski pohod »Arihova peč«

V spomin na padle borce pod Arihovo pečjo
v nedeljo, 3. 3. 1996 ob 9. uri

pri Polancu
na Čemernici (Hodnina)
nad Šentjakobom v Rožu

Razpis na 6. strani

ZSO pri deželnem glavarju

O smernicah in sklepih občnega zbora, težiščih delovanja in politični liniji organizacije, o odnosih znotraj narodne skupnosti in sožitju z večinskim narodom je tekla beseda na predstavitvenem obisku Zveze slovenskih organizacij v četrtek, 15. februarja pri koroškem deželnem glavarju dr. Christofu Zernattu. V delegaciji ZSO so bili predsednik dr. Marjan Sturm, podpredsednica Ana Blatnik in tajnik dr. Vladimir Wakounig, pogovoru pa je prisostvoval tudi namestnik vodje deželnega urada ddr. Anderwald.

Končno pisarna za stanovanjska vprašanja

Čeprav število rojstev na Koroškem rahlo pada, je povpraševanje ljudi po stanovanjih s socialno primerno ceno v Celovcu sorazmerno veliko. Mestni politiki so več kot eno leto intenzivno razmišljali, kje in kako ponuditi strokovno servisno službo vsem tistim, ki iščejo stanovanje.

Pretekli četrtek pa se je končno uresničila dolgoletna želja stanovanjske referentke in mestne svetnice Anni Pawlikove in gradbenega referenta, mest. sv. Ewalda Wiedenbauerja. Svetovalna in informacijska pisarna v Pavličevi ulici 13 v pritličju nudi vsem zainteresentom obširne informacije o vseh stanovanjskih vprašanjih. S pomočjo računalniških naprav bo mogoče vse prošnje, probleme in želje ljudi zbirati centralno, kar naj bi mestu Celovec tudi pomagalo pri odločitvah o gradnji stanovanj (velikost, lega, oprema, stroški itd). Pri koncipiranju te informacijske pisarne so sodelovali tudi predstavniki vseh desetih celovških stanovanjskih zadrug.

V tem času znaša število ljudi, ki iščejo stanovanje, približno 3.000. Med temi so predvsem mlade družine, žene samohranilke z otroki in ločene ženske. Te skupine pa so v veliki meri finančno prizadete zaradi brezposelnosti. V prihodnjih letih bi bilo treba nujno zgraditi približno tisoč stanovanj. *m. š.*

Posojilnica-Bank in Zveza Bank

nudijo vsem študentkam in študentom

študentski konto

z zelo ugodnimi kondicijami. Bančne storitve je možno koristiti po vsej Avstriji. Vprašajte po informacijski brošuri o tej izredni ponudbi slovenskih bank

Varčevalni ukrepi, katere so za zaprtimi vrati načrtovali zastopniki velikih strank – povsem pa stari maniri medsebojnega paktiranja v veliki koalicijski šestdesetih let – ter pristaneke sindikata javnih uslužbencev na te ukrepe kaže v smer, da se bosta socialdemokratska in ljudska stranka znova znašli v skupni vladi. Ljudska stranka je v relaciji do socialdemokratov ob zadnjih volivah, ki jih je sama sprovcirala, sicer zgubila, vendar nosi varčevalni paket v bistvu njen podpis: prizadeži so v prvi vrsti delojemalci, izzeti so samostojni, zlasti pa tudi kapitalne družbe; če

KOMENTAR

Piše dr. Franci Zwitter

Kako z vlado naprej?

so med javnimi uslužbenci od načrtovanega varčevanja prizadeti tudi uslužbenci z visokimi ali višjimi dohodki, je to slaba kozmetika, ki ne prekrije nesocialnega značaja celotnega varčevalnega paketa kot vstopnice v Evropsko zvezo in skupno evropsko valuto.

Wolfgang Schüssel se zave da meščanske premoči v avstrijskem parlamentu. Čeprav je tanka, se je že izkazala pri volitvi tretjega predsednika avstrijskega parlamenta, skrajnega desničarja na listi svobodnjakov dr. Braunederja. To je adut v roki Schüssla in tako imenovane čeladne frakcije znotraj ljudske stranke, ki je za vsako ceno pripravljena strmoglavati socialdemokratskega kanclerja, da bi, četudi s pomočjo svobodnjakov pod njihovim führungem Haiderjem, osvojila mesto vladnega predsednika. In prav zato ni zagotovljeno, ali bo ta vlada, kakor se ta čas zarisuje, zdržala celo mandatno obdobje štirih let. Schüssel je že lani dokazal, da je takoj priprav-

ljen sprožiti nove volitve; pa niti tega mu ni več potrebno, predstavlja je tudi tako imenovana letéca menjava v parlamentu s pomočjo svobodnjakov. In Schüssel ter Khol že pripravljata kamen spotike, ki bi ga lahko uporabljala kot argument: to sta vprašanji nevtralnosti ter tako imenovane koalicijske prostora v parlamentu, da torej v določenih vprašanjih niso potrebni skupni vladni predlogi. To je glavni vzrok za trenutna pričkanja med socialdemokrati in ljudsko stranko.

Vprašanje vstopa v tako imenovano evropsko vojaško zvezo kot vojaško krilo EU trenutno še ni aktualno; lahko pa je z njim izsiljevati vsakršno zaželeno zadržanje vladnega partnerja, v tem primeru socialdemokratov, ki je sicer relativno močnejši, toda kljub temu v slabši politični poziciji.

Ni treba biti prerok, da ta vlada ni rojena pod srečno zvezdo, in skoraj bi lahko stavili, da ne bo držala štiri leta.

NARODNI SVET

Ponovitev zahtev

Narodni svet koroških Slovencev je ponovil svojo zahtevo po zagotovljenem polnovrednem manjšinskem mandatu v deželni zboru, čeprav avstrijska ustava virilnega polnovrednega mandata ne dovoljuje.

Ponovili so tudi zahtevo po etnični zbornici, češ da bi zastopstvo v tej obliki imelo več teže. Narodni svet ima tudi svoje probleme s sosvetom: mnenja so, da bi morale biti v

njem zastopane tudi druge stranke (beri Enotna lista), člani pa neposredno izvoljeni.

Na vsak način se NSKS počuti v kotu in se zavzema za ponoven dialog s strankami. Karel Smolle pa je napovedal, da bo stopil do slovenskih in hrvaških oblasti, ki da naj uradno priznajo Avstrijsko državno pogodbo. Kot je znano, pa ti dve državi (še?) nista priznani kot naslednici sopolisnice Jugoslavije.

Odprtje ambasade v Sarajevu

Petek, 23. februarja, bo velik dan za veleposlanika dr. Zdravka Inzka: tega dne bo zunanji minister Schüssel svečano odprl avstrijsko ambasado v Sarajevu. Z ozirom na izredno kratko delovanje mladega ambasadorja, ki je šele od novega leta naprej v tej službi v bosanski prestolnici, je to veliko priznanje njegovemu delu. V najkrajšem času in pod silno težkimi pogoji je dr. Inzku namreč uspelo obnoviti izbrano, a poškodovano poslopje in vanj namestiti ambasado.

JAVNA DVOJEZIČNA LJUDSKA ŠOLA

Dan odprtih vrat

Celovski dvojezičnejši v pustnem razpoloženju

Pretekli petek ja na javni dvojezični ljudski šoli v Celovcu potekal velik dogodek. Skupaj z otroki so učiteljice/učitelji z ravnateljico Brigito Hambrusch na čelu predstavili to izobraževalno ustanovo, ki od šolskega leta 1991/92 dalje nadvse uspešno deluje. Vse je bilo skrbno pripravljeno in, kot se spodobi za pustni čas, otroci vseh štirih razredov so lepo maskirani zapeli in zai-grali. Po njihovem nastopu pa so imeli starši, ki nameravajo vpisati svoje otroke v to šolo možnost, da si ogledajo razrede, spoznajo učitelje in se pogovorijo z učitelji, prisostvovali pa so tudi pouku.

Ta šola je jeseni leta 1991

začela delovati z dvema razredoma in dvema učiteljicama. Doslej pa se je število otrok podvojilo na 40. Sedaj na šoli poučuje pet učiteljev v štirih šolskih stopnjah. Javna dvojezična šola v Celovcu nudi kvalitetno šolsko izobrazbo v nemščini in slovenščini. Veliko pozornost posveča alternativnim učnim metodam kot so odprto, prosto, igrivo, projektno šolanje...

Zaradi manjšega števila otrok v posameznih razredih je mogoče tudi individualno delo z učenci. Velika prednost tako za starše kot učence pa neposredna bližina dvojezičnega varstva in glasbene šole v Mladinskem domu SŠD. Večina

učencev je iz Celovca. So pretežno dvojezični, nekateri pa so tudi samo (nemško) enojezični. Pogoj za vpis v to šolo ni znanje obeh deželnih jezikov. Po izjavi ravnateljice Brigite Hambrusch je zanimanje staršev veliko. Za prihodnje šolsko leto jeseni pa je dovolj otrok za novi prvi razred. V razgovoru za naš list so nekateri starši izrazili veliko zadovoljstvo nad dvojezično šolo in medkulturnim učenjem in izrazili željo za njen nadaljnji uspešni razvoj. Dneva odprtih vrat so se udeležili poleg učnega osebja, otrok in njihovih staršev še inšpektorji dr. Teodor Domej, Tomaž Ogris in Franz Schleicher. m. š.

BOJ PROTI KRIMINALU

»Veliko uho« bo prisluhnilo

Od 1. julija 1996 bojo avstrijske varnostne oblasti smeje na zakonski osnovi tajno prisluškovati in zasledovati »organizirani kriminal«. V torek je zvezna vlada sprejela zakonski osnutek pravosodnega ministra Michaleka, sedaj pa se bo z njim ukvarjal tudi parlament. Prisluškovalni ukrepi »Veliko uho« so časovno omejeni do leta 2000, dodatni stroški zaradi nakupa prisluškovalnih naprav (4,7 milijona) in posodobitve računalniške opreme (1,5 milijona) bojo znašali okoli 6 milijonov šilingov. V zakonskem osnutku so po nemškem vzorcu predvidene

oljaševalne okoliščine za kronske priče (Kronzeugen). Policija pa ne more kar sama določiti, kje, kdaj in komu bo prisluškovala, ampak mora za to dobiti dovoljenje od sodnega zbora, v nujnem primeru pa od preiskovalnega sodnika. Obe instanci smeta dovoljenje izstaviti le, če grozi nevarnost, ki »daleč presega poprečno kriminaliteto«. Policija se sme posluževati optičnih in akustičnih sredstev kot so to radijski aparati, kamere in stenice (Wanzen). Parlament in Komisija za zaščito podatkov (Datenschutzkommission) morata biti vsako leto obveščena o

»Velikem ušesu«.

Prisluškovalni ukrepi naj bi bili »ultima ratio« ali res zadnje sredstvo v boju proti kriminalu. Po mnenju očetov zakonskega osnutka naj bi »Veliko uho« smeli vključiti le pri ugrabitvah, proti prekupčevalcem mamil in drugim težkim kriminalcem. Pri sodišču so posnetki (trakovi) priznani kot dokazno sredstvo, nadzorovane osebe imajo pravico vpogleda v posnetke. Vse trakove ter dokazno gradivo, ki za sodne postopke niso pomembni, pa je treba uničiti.

F. W.

NAČRT ORF

V Boznu raste odpor

Pri javni italijanski radijski družbi RAI v Boznu je ogenj v strehi. Kot poroča večerajšnja Kleine Zeitung v članku z naslovom »ORF Bozen: Nasprotovanje«, namerava namreč ORF razširiti svojo oddajno in tudi komercialno dejavnost na Južnem Tirolskem oz. v zgornjeitalijanskem prostoru. Od jeseni dalje naj bi ORF doslej te-

densko »Südtirol aktuell« oddajal vsak dan. A ta načrt ni sad nesebične ljubezni do avstrijske manjšine v Italiji, ampak bi pri ORF radi ubili dve muhi na mah: do-stop do nadvse slastne italijanske reklamne pogače in s tem v zvezi sofinanciranje orfovega bozenskega dopisniškega biroja. Da bi se izognil pravnim in drugim

težavam, bo ORF oddajo »Südtirol aktuell« oddajal prek zasebne postaje »Tele Selva«, ki bo formalno tudi producent.

Načrtom ORF botrujejo predvsem gospodarski interesi, kajti avstrijska radiotelevizija nima nikakršnega zakonskega naloga, da skrbi za nemško govoreče prebivalstvo južno od Brennerja. F. W.

ZGODOVINSKI DOGODEK V MAJU '96

Priprave na papežev obisk

Že od lanskega leta dalje, še posebej pa odkar je apostolski nuncij v Sloveniji monsignor Edmond Parhat dokončno potrdil papežev obisk, v Sloveniji za ta zgodovinski dogodek katoliške Cerkve potekajo zelo obširne in podrobne priprave. Papež Janez Pavel II. bo v Sloveniji od 17. do 19. maja. Cerveni dostojanstveniki so se zelo potrudili, da so njegov obisk podaljšali na tri dni in da bo obiskal vse tri slovenske škofije – ljubljansko, koprsko in mariborsko. Izdelan je podroben program, ki ga je pregledala in dopolnila še vatikanska delegacija, v začetku letošnjega januarja pa ga je potrdil tudi papež.

Za organizacijo in izvedbo obiska sta bila ustanovljena dva odbora. Državnega je vlada postavila že julija lani, vodi pa ga notranji minister Andrej Šter. V njem so predstavniki vlade, državnega zbora in predsednika republike. V letošnjem januarju je vlada tudi odobrila proračun izdatkov, ki jih bo namenila iz proračunskih rezervnih sredstev, znašajo pa kar 951 milijonov tolarjev. Predsednik odbora Šter pravi, da se

»Mir vsem ljudem na zemlji«

bodo iz teh sredstev pokrile le najnujnejše predpostavke, ki so potrebne za varnost gosta in udeležencev srečanj z njim.

Cerkveni odbor vodi ljubljanski pomožni škof Alojz Uran. Za stroške pastoralnega dela obiska je najavil široko organizirano nabirko med slovenskimi verniki. Dejal je tudi, da bo papežev obisk zgo-

dovinskega pomena, saj bo obeležil 1250-letnico krščanstva na Slovenskem in slovensko ljudstvo potrdil v veri.

V pastoralnem delu obiska bo sveti oče Janez Pavel II. prvi dan v Ljubljani. Z verniki se bo srečal ob maši, ki jo bo opravil na hipodromu Stožice.

Drugi dan bo obiskal koprsko škofijo, in sicer se bo v Po-

stojni na svoj 76. rojstni dan srečal z mladino. Prav to srečanje pa je tudi simbolizirano s slovenskim stiščem slovenskega, romanskega, germanskega in madžarskega sveta, zaradi česar v Postojni pričakujejo veliko množico vernikov iz sosednjih dežel.

Višek papeževga obiska v Sloveniji naj bi bil tretji dan, 19. maja, v Mariboru. Slovenska Cerkve si želi, da bi bil do takrat končan beatifikacijski postopek in da bi papež ustanovitelja mariborske škofije Antona Martina Slomška razglasil za blaženega. To seveda še ni zagotovljeno, ker je tak postopek dolgotrajen, slovenska Cerkve pa nanj nima vpliva.

Poleg neposrednega stika s širokimi množicami vernikov pa bo papež v Ljubljani sprejel še slovenske škofove, duhovnike, redovnike in redovnice ter laične sodelavce v Cerkvi, v Mariboru pa se bo srečal s kulturnimi in znanstvenimi delavci, po vsej verjetnosti pa tudi s predstavniki slovenske evangelizacijske Cerkve in z begunci iz Bosne in Hercegovine.

Vzporedno s pastoralnim bo potekal tudi državniški obisk.

V tem programu ga bo že na brniškem letališču z vsemi državnimi in vojaškimi častmi pozdravil slovenski predsednik Milan Kučan, uradno srečanje pa mu bo pripravil v protokolarnem gradu na Brdu pri Kranju.

Prihodnji dan se bo papež v Ljubljani srečal tudi s predsednikom slovenske vlade Janezom Drnovškom.

Janeza Pavla II. bo na potovanju spremljalo 60 v Vatikanu akreditiranih novinarjev, osebno spremstvo cerkvenih dostojanstvenikov pa bo 60-člansko. Za njegovo osebno varnost bo skrbela vatikanska švicarska garda. Nepogrešljiv bo tudi njegov »papamobil«. Iz Maribora bo po končanem obisku odletel z letalom slovenske družbe Adria-Airways.

Cerkveni odbor za pripravo obiska je seveda ob tem dogodku povabil v Slovenijo tudi vse najvišje cerkvene dostojanstvenike iz sosednjih držav in celo iz vse Evrope. Pričakujejo tudi velik obisk slovenskih izseljencev z vseh kontinentov ter obiskovalcev iz sosednjih držav, predvsem iz Avstrije, Hrvaške in Madžarske. J.R.

GRMIČ NA RAVNAH

»Moja misel« rdečega škofa

Dr. Vekoslav Grmič, naslovni škof, upokojeni profesor teološke fakultete v Ljubljani, filozof in pisatelj, ki se ga tudi zaradi svobodomiselnosti pokončne drže oprijel vzdevek »rdeči« škof, je v začetku februarja predstavil svojo najnovejšo knjigo *Moja misel* tudi na Koroškem. V ravanskem gradu, kjer so prostori Koroške osrednje knjižnice dr. Franc Sušnik, se je zbralo okrog sto domačinov, izobražencev, ki jih misli in delovanje dr. Grmiča zanimajo. Prisostvovali so tudi predstavniki založb Unigraf iz Ljubljane, kjer je knjiga lani izšla, in Znamenje iz Petrovč, ki so predstavili še knjigo nemškega teologa Hansa Künga *Credo*.

Dr. Grmič je o svoji knjigi dejal, da so v njej zbrani nekateri odgovori na vprašanja današnjega časa kot jih vidi on, ter predstavil njeno vsebino. Za razumevanje vere in boga je pomemben način življenja. Ob tem poudarja vrednote kot so ljubezen, dobrota, odpuščanje, svoboda in odgovornost, socialna pravičnost, tolerantnost oz. spoštovanje mnenj drugega, kar vse je vsebovano v evangeliju krščanstva. Merilo ravnanja človeka je njegova vest. Ko govori o narodu in narodovi zvestobi, ga postavi za osnove kulture in vere. V nekaj poglavjih predstavlja ljudi iz preteklosti, pomembnih tudi za samostojnost Slovencev: Antona Marti-

Naslovni škof dr. Vekoslav Grmič

na Slomška, Janeza Evangelista Kreka, dr. Antona Korošca in Edvarda Kocbeka. Nadalje je v knjigi razčlenil teologijo osvoboditve, ki teži k pravičnosti in miru v svetu ter dekolonizaciji, teologijo feminizma, kje gre za pravice žensk ter njihovo misel, Trubarjevo teologijo o reformiranju Cerkve in druge. Posebno poglavje je namenil morali v politiki, kar se se mu zdi zelo pomembno področje, saj politika služi boju za oblast, namesto dobremu ljudem. Jasno je postavil ločnico med narodnoosvobodilnim bojem Slovencev in kolaboracionizmom iz časov nacionalfasistične nevarnosti, ki je pomenila največjo grožnjo človeštvu, civilizaciji in krščanstvu. Zato je bilo zanj sodelovanje z nacionalfasizmom nemoralno.

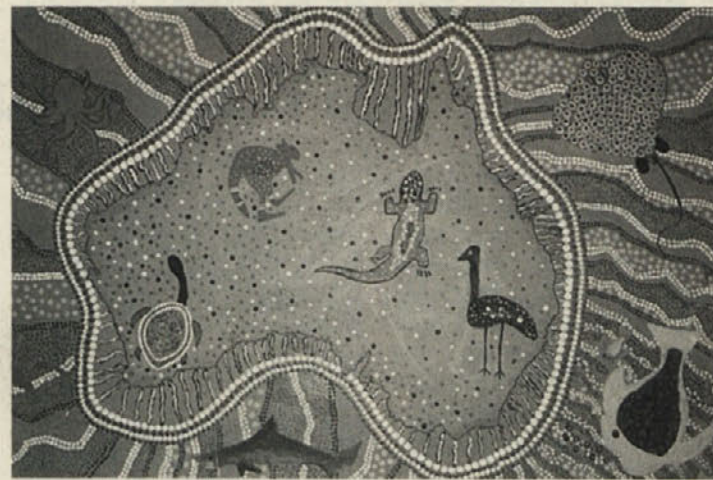
V razgovoru z udeleženci

predstavitve je dr. Grmič najprej pojasnil, da naslovni škof pomeni škofa, ki ne zaseda škofije, ter da naziv »rdeči« škof dobijo škofi, ki se zavzemajo za socialno pravičnost oz. za krščanski socializem. Njega ta vzdevek, ki se ga je prijel že pred leti, nič ne moti, saj so tudi nekateri papeži obsojali slabosti kapitalistične uredbe, kot so brezposelnost in revščina. Na vprašanje o zapletih okrog sprave med Slovenci v matični domovini zaradi medvojnih in povojnih dogodkov je med drugim dejal, da se je Cerkve v Sloveniji postavila na stran kolaboracije, saj bi sicer morala priznati svoje zmete. Dodal je, da je bilo ob vstopu Sovjetske zveze v drugo svetovno vojno uradno stališče sedeža katoliške cerkve, da je nacifašizem veliko večja nevarnost kot komunizem. Za domače razmere pa je bilo značilno ekstremno vedenje vodstva Cerkve ljubljanske pokrajine. Menil je, da takšna drža Cerkve seje sovraštvo in bo končno škodovala predvsem Cerkvi sami. Za samo spravo se mu zdi pomembna tudi pripravljenost za odpuščanje in pa objektivno presojanje povojnega »realsocializma«.

Ob koncu srečanja je zanimali gost, ki je ugotovil, da na predstavitvi z razpravljalci podobno misli, poudaril pomen pokončne drže vseh Slovencev. S. Š.

RAZSTAVA ABORIŽINSKIH UMETNIN

O rajskem odnosu med človekom in naravo

Avstralija sredi morskih tokov

V zrcalni dvorani koroške deželne vlade in v galeriji Carinthia je trenutno na ogled čudovita razstava slik in skulptur umetnikov avstralskih prvoselecev – Aborižinov. Posebnost razstave v deželni vladi je, da so umetniki bili ali pa da so še kavnjenci v avstralskih zapirah.

Razstavi nudita edinstven pogled na kulturno-zgodovinsko, versko, duhovno in sploh socialno ozadje in korenine Aborižinov, ki jih belci dolga stoletja niso ne le razumeli, ampak so jih preganjali in odriivali tako geografsko kot tudi socialno v najbolj obrobne predele države in družbe. Tako ni čudno, da je to ljudstvo, ki se je svojčas ponašalo z več kot sto različnimi jeziki in kulturnimi

vejami, bilo domala docela izkoreninjeno in so mnogi Aborižini popolnoma izgubili stik s svojo kulturo, jezikom, identiteto sploh. Kot se spreminja čas, tako se je začel spreminjati tudi odnos Avstralcev do Aborižinov in njihove kulture in Aborižini sami so se začeli vse bolj zavedati svoje kulturne in duhovne moči. Pri tem jim je bilo prav umetniško izražanje v veliko pomoč in uteho. Umetnine Aborižinov danes sodijo med najbolj iskane in priznane na svetu, v njih se zrcali odnos tega ljudstva do narave, do živega in neživega bitja, do božanstev in duhov, te umetnine so ena sama pesem skoraj rajskemu razmerju med človekom in naravo.

Franc Wakounig

GALERIJA 'ANIN ŠMIHEL

Razstava del Valentina Mišica

Resda je običaj praznovati okrogle obletnice, vendar gre v življenju mnogo zanimivega v pozabo in tudi žive priče hitro izginjajo.

Prav zato je galerija 'anin v Šmihelu pri Pliberku sklenila pripraviti razstavo slikarskih del Valentina Mišica ob njegovi 85-letnici rojstva. Razstavljene bodo njegove slike, risbe in poslikane panjske čelnice. (Folt, kot so ga imenovali, pa je poslikal tudi več poljskih znamenj po Podjuni.)

Valentin Mišic se je rodil 23. februarja 1911 na Zilanovi

Slikar Valentin Mišic

domačiji v Čergovičah pri Šmihelu. V šolo je hodil z mojimi starejšimi brati. Že tedaj je pokazal slikarsko nagnjenje. To pa ni bil njegov edini talent. Uspešno se je ukvarjal tudi kot glasbenik pri godbi na pihala slovenskega gasilskega društva

– Požarne brambe v Šmihelu, in sicer je igral bas-trobento, za kar so bili le redki sposobni, v tamburaškem zboru Slovenskega prosvetnega društva »Peca« Šmihel pa je igral čelobrač. V obeh glasbenih skupinah pa je bil inštruktor naraščaja, in to za več instrumentov. V predvojnem in povojnem času je sodeloval v petih tamburaških zborih, igral pa je tudi solistične skladbe na kitari.

Kot nadarjen slikar je bil seveda tudi odlični masker in je zaradi tega vse svoje življenje rad pomagal igralskim skupinam. Ko je SPD »Peca« okrog leta 1950 v Šmihelu zgradilo nov gledališki oder, ga je Folt iz idealizma brezplačno poslikal.

Pri ženitvi ni imel potrebne sreče, zato je njegov zakon po krajšem času razpadel. Zaradi številnih konjičkov na kulturnem področju mu je zmanjkovalo časa za kmetovanje, kljub temu pa je podedovano kmetijo ohranil ves čas brez dolgov in v celoti. Tudi rejenko Tončko je lepo vzgojil.

Dolga leta je bil knjižničar v domačem društvu in kot amaterski knjigovez vse knjige brezplačno popraviljal.

Narodno je bil zelo trden, politično pa levoliberalnega nazora in vedno naprednega mišljenja. Pred in tudi med vojno je precej poslušal tuje radijske postaje – Ljubljano, Moskvo,

Člani tamburaškega zbor »Peca« Šmihel z dr. Francijem Zwittrom (v sredi) okrog leta 1950

Pariz P.T.T., Lyon P.T.T. in London – in bil tako politično zelo dobro obveščen. Vedno je bil prepričan, da bo Hitler vojno izgubil, konec pa da je bo, ko bodo sovjetske čete zasedle Berlin. Ko je ob začetku vojne poljska armada tako naglo razpadla in Francija ni takoj napadla Nemčije, ko je bila ta še skoraj s celotno armado zaposlena na Poljskem, nam je govoril, da bo tudi francoska armada prej ali slej doživela isto usodo. Kako je imel prav! V letu 1940 po kapitulaciji Francije je med nami vladalo pričanje, da se bo Sovjetska zveza zapletla v vojno, takoj ko

bo Hitler začel rušiti Balkan. No, pri tem se Foltove napovedi niso povsem uresničile, a vendar v precejšnji meri.

Seveda vojna tudi Foltu ni prizanesla. Svojemu bratu Stankelnu je sicer pomagal pobegniti v Jugoslavijo, vojno je preživel in kot železničar ostal v Sloveniji, sam pa je postal po sili vojak pri nemškem letalstvu. Imel je srečo in zdrav je prišel v rusko ujetništvo. Tam je nekaj časa delal v gozdarstvu v tajgi. Hitro se je priučil nekaj ruščine in prišel v stik z neko mlado rusko zdravnico in jo portretiral. Ta ga je priznala za invalida in tako se je že v pozni

jeseni leta 1945 vrnil domov. Umril je leta 1983 na svojem domu, katerega je prepustil sosedovi Tratarjevi družini, ki ga je ob njegovi bolezni negovala. Sestra Ančka še živi na Dunaju.

Galerija 'anin ponovno naproša vse imetnike slikarskih del Valentina Mišica, da jih posodijo za razstavo. O prošnji obvestite tudi vaše sosede in znance, ki bi kaj vedeli o Foltovih delih. Slike izročite ali pa o njih obvestite organizatorja Stanka Vavtija v Šmihelu.

Otvoritev razstave je predvidena za 23. marec 1996.

Pripravil Franc Vavti

SVATBENE ŠEGE ZILJANOV

»V adventu snubiti – o pustu ženiti«

Droben, a zelo pomemben dogodek je bil pretekli četrtek v »Drumlovi štali«, v pravzaprav pravcatem kulturnem hramu na Bistrici na Zilji. Krščanska kulturna zveza in Inštitut narodopisnega društva Urban Jarnik sta predstavila zelo zanimivo in pomembno znanstveno delo z naslovom »V adventu snubiti – o pustu ženiti«. V njem je obdelano ziljsko ženitovanje v časovnem obdobju predpustnega časa. Tokrat je avtorica obširne raziskave znana etnologinja z Inštituta za slovensko narodopisje pri Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani dr. Helena Ložar-Podlogar. Na večeru nam jo je predstavila avtorica »Ziljske noše« dr. Marija Makarovič.

Dr. Ložar-Podlogarjeva je opisala dolgotrajno raziskovanje ziljskih ženitovanjskih šeg, saj je že tam v šestdesetih letih ob naročilu svojega profesorja, znamenitega narodopisca dr. Nika Kureta, naj pripravi snemanje ziljske vasciti, ugotovila, da obširna študija zbiralca slovenskih ljudskih običajev Franceta Marolta iz leta 1935 ne ustreza dejanski ziljski ohceti ter šegam

Dr. Helena Ložar-Podlogar

in navadam pred njo in ob njej. Zagrizla se je v preučevanje, poiskala vse mogoče dostopno gradivo v ljubljanski NUK in v tujini (tudi v Celovcu) in npr. prav za to študijo ugotovila, da je bila izdelana pod močnim vplivom najbolj oporečne knjige Georga Grabnerja Volksleben in Kärnten. »Predvsem pa želim to delo posvetiti spominu na umrlega gospoda NIKA KRIEGLA iz Zahomca, moža, ki je ostal zvest slovenskemu ljudskemu izročilu, človeka, ki ga je vedno bolelo napačno predstavljanje slovenske ziljske svatbe in tudi drugih šeg. Gospod Kriegl je bil prvi, ki me je navdušil za to delo in mi tudi

prvi dal priznanje zadoslej najbolj verodostojen prikaz ziljske svatbe«, je v Knjigi na pot zapisala avtorica.

Študija je dokaj bogato opremljena s slikami, v njej so vse znane in obdelane pesmi z notnimi zapisi, avtorica pa je priložila tudi povzetek v nemškem jeziku.

Ziljani so se na predstavitev njihove obdelane vasciti odzvali z velikim zanimanjem. Ob njej je spregovoril tudi predsednik Slovenskega prosvetnega društva »Zila« Urban Popotnik, domačin in gostitelj Ludvik Druml je za goste nemškega jezika napravil povzetek predstavitve, domačini

so za pravo vzdušje zapeli nekaj vascitnih pesmi, tajnik KKZ je spregovoril o nadaljnjih načrtih in ponudil knjigo, nato pa so se vsi skupaj, med njimi tudi Lajko Milisavljevič, ki je avtorici odstopil svoje notne zapise, ob domači pogostitvi zadržali v družabnem krogu.

Jože Rovšek

Domači pevci so zapeli nekaj svatbenih pesmi

PREDSTAVA ZA PUST

»Moč uniforme« v Vogrčah

Vogrčani so pa kampilci. Najbž pa imajo kar prav, ko se o pustu prav pošteno povedajo. Saj človek ne živi samo od dela in kruha, tudi duševne hrane je treba. Spustiti misli in si ob smehu utrditi trebušne mišice, je seveda najbolj primerno o pustu. Vsi v veliki Florjanovi dvorani seveda niso bili tako srečni, da bi se »narezali« na račun drugih, kajti igralci na odru so se kar pošteno potili, spremljanje in smeh nabito polne dvorane gledalcev – pustovalcev pa jih je k temu še priganjal.

Ko sem zagledal Francija Končana, je nekako sramežljivo dejal, da je »sokrivec« te predstave samo zaradi štirih vaj, na katerih je vaškim navdušencem pomagal, a najbrž so imeli igralci kar prav, ko so ga ob zaključnem priklanjanju povabili na oder in ga kot režiserja obdarili s šopkom. Njegovi posegi v igro so bili namreč dokaj opazni. Pa ne v slabem!

Ocenjevati vogrško premiero »Moči uniforme« bi bilo po nekaterih utečenih kriterijih krivično. Obiskovalci so si želeli zabave, igralci pa so jih v tem zadovoljili. Smeha in krohota je bilo v izobilju. Komedija pa vendarle zahteva svoje. Celo veliki igralci pravijo, da je ni

Uniforma ima čudežno moč. Včasih prispeva celo k spravi in skupnemu življenju.

tako lahko igrati. Seveda gre pri tem bolj za tiste komedije težje dramaturške izpovednosti, a kljub temu. Vogrčani so komedijanti – tistega löbingerskega stila – ali pa so interpreti tudi kakih bolj zahtevnih dramskih del, bodo najbrž še dokazali. Po igri sodeč jim ne bi bilo težko.

Zgodba »Moči uniforme« je dokaj preprosta, a učinkovita. Da bo s srečnim koncem, smo vsi vedeli že vnaprej. Razuzdana žena krojaškega mojstra Cvirna se bo poboljšala, njegov pomožnik bo vzel Lizo, vsiljivi

trgovski potnik bo dobil svoje, davčni izterjevalec bo odšel praznih rok. Ljudska pravica je vendarle vsemogoča! Vsaj po Jaki Štoki, avtorju komedije.

Scena je bila kar prava, vrata tu pa vrata tam, da so lahko drug drugemu ubežali, se lovili v krogu in se pretentavali. Za čas dogajanja bi opazovalec prisodil, da je tisti grdi po letu 33, kajti slika nemškega vojaka po sili je kazala na to, vendar je bil čas avstro-ogrski, vsaj po uniformi sodeč. Slika res ni bila posrečena!

Med igralci je v pravem smi-

slu blestel Lojze Kerbitz. Resda mu leži komedijantska vloga, vendar si ga prav lahko predstavljam tudi v vlogi Kalandra v Cankarjevem Kralju na Betajnovi. Izvrstnega in prepričljivega pijanega davčnega eksekutorja je zaigral Herman Enzi, Pepi Polesni je bil dovolj vsiljiv trgovski zastopnik, obe dekleti, Angelika Polesni (Liza) in Sabine Enzi (Agata), sta bili malo preveč kričavi, a za pust naj jima bo, v vlogi Lizinega ljubljence se je kar dobro izkazal Martin Polesni, ostale vloge pa so bile

Menda obleka res naredi človeka – Lojze Kerbitz

bolj dekorativnega značaja, vendar kar dobro odigrane. Igrali so še Herbert Trinkaus, Maks Prutej, Thomas Enzi, Kristofer Witsotschnig in Reinhold Paulitsch – če so mi moji informanti dali pravilne podatke, kajti kaj napisanega nisem mogel stakniti.

Vogrčani so na igralskem področju zelo dejavni. Menda imajo kar štiri skupine. Ko bo prihodnja predstava, menda kmalu, bom pa spet poročal, če me bodo spustili v dvorano.

Vsak dan pač ni pust!

Jože Rovšek

ŽELEZNA KAPLA

Pustna prireditev kot le kaj!

Škoda, da je pust samo enkrat na leto, a tudi sreča, da je vsaj enkrat.

Po 360 dneh od lanske pustne prireditve so espedejevci Zarje v nedeljo zvečer spet klicali v faro dvorano. Čudeži se tudi dogajajo samo enkrat v letu (seveda v pustnem času) in tako je bila več kot pol ure pred pričetkom dvorana že tako nabito polna, da je moral Lute organizirati nekaj dodatnih Gösserjevih klopi, Poldej pa še par stolov iz cerkve. Kljub temu, da nekateri še vedno niso imeli prostora, lahko trdimo, da je bilo v dvorani vse, kar je bilo le malo podobno pustnemu norcu in celo gostje iz sosednjih občin so bili vmes.

Edini, ki bi skoraj prišel prepozno, je bil predsednik sam, in ga je edinole pismeno priporočilo domačega SPÖ-župana rešilo, da so ga pravočasno izpustili iz celovške elferce.

Podobno zapleteno kot tam, se je potem godilo tudi v igralski sceni, v kateri domneven dobitnik v dunajski loteriji skoraj povsem pokvari že tako precej dvomljive karakterje prizadetih.

Da je precej pokvarjenega tudi v Kapli in okolici, sta vedela povedati cestarja, ki imata delovni revir večinoma v Lepeni, a jima je do dodatnih približnih novic iz drugih grap pripomogel Kežarjev detektiv-

biro.

Kako vsestranski in naravnost virtuozen je znani glasbenik Opi, smo že vedeli, novo pa je bilo, da mu samotne ure krajša prijatelj Fredi.

Svojo glasbeno in predvsem pevsko nadarjenost pa je dokazal solist Bojan, ki pa je žal pel, »špilal«, božal in pil bolj počas'.

»Stari« Spidersi obvladajo metje moderne in domače glasbe ter pustnih melodij (izg. »obiranjca«) kot v najboljših časih (celo brez instrumentov). Kot profesionalci pa se gotovo zavedajo, da so delček k dobremu nastopu doprinesle tudi nove noše.

V dvorani je zabučalo, ko so se predstavili Smrtnikovi fantje, tokrat ne tisti iz Kort, ampak konkurenca iz Lepene, ki pa ima najbrž celo boljšega libretista kot originalni kvartet.

Sodoben in moderen nastop so pripravila mlada dekleta v točki »Kellys family«. Za bodočnost edine disco-tiko-teke našega kraja naravnost obetavno!

In potem končno tudi ni smela zaostajati druga pop skupina večera, desetčlanska »Baidelly family«, ki se je tokrat zaradi angleškega besedila okrepila še z žlahto iz Sel. Profesionalno! Enako profesionalen tudi nastop najlepših miss kapelskih strmin in za njim volitve »Miss Banja-Bad«. Če to ne bo odkritje no-

vih karier ali pa vsaj koristno za domači turizem, je tudi vsaka druga akcija v to smer zastoj. Potem lahko pomaga le še pustna prireditev v prihodnjem letu.

Še PS za vremenoslovce: Nekaj let je zelo močno snežilo ravno za Zarjino pustno prireditev. Za to so društveniki v letošnjo vabilo preventivno zapisali: »Naj sneži, al pa dežuje, ... vsak si punče naj obuje ...«. Letos pa so mase snega pustno prireditev zamudile za nekaj ur.

NIKMI

VIŠJA ŠOLA V

ŠENTPETRU

PRI ŠENTJAKOBU

VPIŠOVANJE

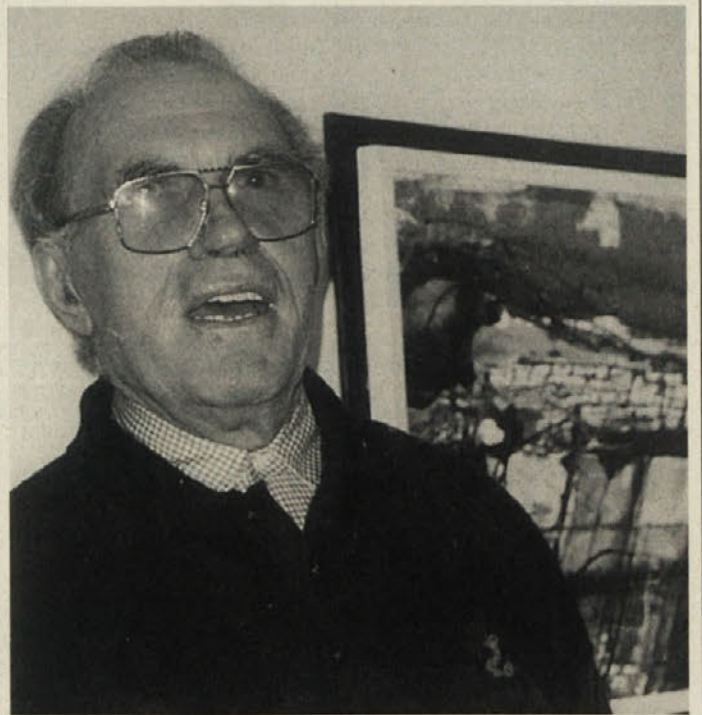
OD 19. DO 29. 2.

Pogoji: uspešno zaključena 8. šolska stopnja, vsaj osnovno znanje obeh deželnih jezikov. Sprejemni izpit 4. julija 1996.

Prijave možne osebno, po pošti ali telefonu 0 42 53/27 50; fax 0 42 53/27 50 15
Naslov: VŠGP, Šentpeter 25, A-9184 Šentjakob

RAZSTAVA PRI JOKLNU

Janez Oswald tokrat kot slikar

Janez Oswald je sicer zelo znan in uspešen arhitekt, manj pa ga poznamo kot slikarja. Seveda ga poznamo tudi kot nekdanjega profesorja za likovno vzgojo na slovenski gimnaziji in slikanje je tista zvrst umetnosti, ki mu dopolnjuje oziroma izravnava umetnostna arhitekturnem področju. Prejšnji teden je razstavil del svojih slikarskih stvaritev pri Joklnu v Celovcu.

Povečini so to oljnate abstraktne pokrajinske slike v odločnih, močnih barvah in v velikem formatu. Vendar pa so te slike, kot je povedal Oswald sam, še med manjšimi; za največje od njih na stenah društvenih sob ni prostora. Slike odlikuje jasnost in širokopoteznost, iz njih pa diha lahkotnost in toplota.

Razstavo si lahko ogledate še do 4. marca letos. S. W.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 22. 2.

ŠENTJANŽ, k & k center

- 19.00 Predavanje o zdravju »Rak na splošno – rak na debelim črevesu«; predava dr. Dušan Schlapper

SOBOTA, 24. 2.

ŠENTJAKOB, regionalni center KIS

- 9.00 (do 12. ure) Hlevi za prosto rejo goveda: živalim primerno načrtovati, poceni graditi; prispevek 80 šil.
TINJE, v Domu
19.30 Dan čebelarjev in čebelarj; predavata Janez Jelenc in Marko Debevec
OBIRSKO, pri Kovaču – SPD »Valentin Polanšek« SPZ, KKz, ZKO Ravne in Dravograd
19.30 »Od Pliberka do Traberka«; pevsko srečanje – nastopajo: Vok. oktet »TRO Prevalje«, MePZ »Srce«, MoPZ »Valentin Polanšek«, MoPZ »Vres«, Prevalje

NEDELJA, 25. 2.

ZAHOMC

- 11.00 Koroško prvenstvo v skokih in 38. skoki za Ziljski pokal na 30- in 75metrski skakalnici
BRDO, v ljudski šoli – SPD »Zila«
11.00 Čarobni piskrč; nastopa lutkovna skupina »Pikce«
GLOBASNICA, v farnem domu
15.00 Čarobni piskrč; nast. lutkovna skupina »Pikce«

TOREK, 27. 2.

TINJE, v Domu

- 19.00 Podijska diskusija »Avstrija – Slovenija, sosledstvo z velikimi gospodarskimi možnostmi?« Sodelujejo: Ch. Zernatto, Janko Deželak, Arnulf Schatzmayr, Joza Habernik – moderira Roland Grilc.

SREDA, 28. 2.

ŠENTJAKOB, v regionalnem centru

- 19.30 Pogovor (nem.) AIDS – najnovejša spoznanja

ČETRTEK, 29. 2.

ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD »Šmihel«

- 19.30 Predavanje »Otroška zdravnica odgovarja: prehrana, cepljenje, infekcijska obolenja, preventiva« predava dr. Marta Stadler-Rutar
CELOVEC, pri Joklnu – KD »Pri Joklnu«
19.30 Predavanje dr. Hannah Fischer o Anni Freud (nem.)

PETEK, 1. 3.

BELA pri Železni Kapli – KIS

- 9.00 (do 12. ure) Praktični tečaj »Sladkarije, marmelade, želeji – proizvodnja v kmečkem gospodinjstvu«; prispevek 50 šil.
ŠENTJAKOB, v regionalnem centru
16.30 Začetek tečaja angleščine za otroke (za začetnike in za tiste z nekaj znanja), prispevek 600 šil.
18.30 Začetek tečaja angleščine za odrasle (za začetnike in za tiste z nekaj znanja), prispevek 800 šil.
CELOVEC, pri Joklnu, Badgasse 7 – KD »Pri Joklnu«, založba Drava
19.30 Predstavitel knjig Janka Messnerja »Gedichte – Pesmi – Canti« ter »Schwarzweiße Geschichten«; bere avtor. Glasbena spremljava Kristijan Filipič (flavta) in Janez Gregorič (kitara).
ŠENTJANŽ, k & k center
19.30 Parodija starih popevk »Männer, Liebe, Leidenschaft«
ŠENTJAKOB, v farni dvorani – SPD »Rož«
20.00 »Duma levantina« – pesmi španskih Židov, (Jasna Knez)

SOBOTA, 2. 3.

TINJE, v Domu

- 15.00 Tehnika učenja; seminar do nedelje, 3. 3., ob 17. uri. Vodi Karl P. Maurer
RADIŠE, v kulturnem domu – SPD »Radiše«
19.00 »Radiše – iz vidika priseljenca«, predavanje z diapozitivi: Inge Strauß
VOGRČE, pri Florjanu – KKD Vogrče
19.30 »Moč uniforme«, veseloigra v treh dejanjih
SVEČE, v stari šoli – SPD »Kočna«
19.30 videofilma »Narečje pod Vrtačo – mlini in žage« ter »Barbara, Lucija, pomoj – mlini na Djekšah«; predava dr. Herta Maurer-Lausegger
BILČOVŠ, pri Miklavžu – SPD »Bilka«
20.00 Občni zbor SPD »Bilka«

NEDELJA, 3. 3.

RADIŠE, v kulturnem domu – SPD »Radiše«

- 10.30 »Čarobni piskrč«; nastopa lutovna skupina »Pikce«
KOTMARA VAS, v farni dvorani – SPD »Gorjanci«
14.30 »Moč uniforme«, veseloigra v treh dejanjih; nastopa igralska skupina iz Vogrč

SREDA, 6. 3.

ŠENTJAKOB, v regionalnem centru

- 19.30 Mag. K. Einspieler: Pomen simbolov ob praznovanju velike noči

PETEK, 8. 3.

GLOBASNICA, pri Šoštarju – Zveza slovenskih žena

- 14.00 Občni zbor Zveze slovenskih žena in praznovanje 8. marca, dneva žena
ŠENTJANŽ, k & k center – SPD »Šentjanž«
18.30 Razstava »Zlato, srebro, modro, črno«; slike Gustava Kerscheja.

ZVEZA SLOVENSkih ŽENA

prireja 5-dnevno potovanje v

Pariz

od 18. do 22. marca '96

s Sienčnikovim avtobusom, v ceni vključeni poldnevni penzioni v dvoposteljnih sobah in vodič. Doplačilo za enoposteljno sobo 1.300 šil. **Cena potovanja: 4.300 šilingov.** Vsi, tudi moški, prisrčno vabljeni!
Prijave sprejema Milka Kokot, tel. 0463/51 43 00-40

Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo Celovec in Slovensko prosvetno društvo »Rož« v Šentjakobu v Rožu

vabijo na

18. ZIMSKI POHOD »ARIHOVA PEČ« 1996

v spomin na padle borce pod Arihovo pečjo

v nedeljo, 3. 3. 1996

s pričetkom ob 9. uri

(odhod na kočjo med 9. in 12. uro)

pri Polancu na Čemernici (Hodnina)

nad Šentjakobom v Rožu

Pohod: Od Polanca mimo nekdanjega partizanskega bunkerja do planinske postojanke »Koča nad Arihovo pečjo« (1.084 m) in nazaj mimo Resmanove lovske kočje do Polanca.

Pogoji: Udeležba na 18. zimskem pohodu »Arihova peč« ni omejena. Pohodniki morajo biti zimsko in planinsko opremljeni. Držati se morajo poti, ki je označena. Pohodniki se vzpenjo na planino Bleščečo – Koča nad Arihovo pečjo (kontrolni žig) in se mimo Resmanove lovske kočje (kontrolni žig) vrnejo do Polanca najkasneje do 15. ure.

Prijave in startnina: Prijave sprejemamo na dan pohoda med 9. in 12. uro. Startnina znaša 50 šil. (600 tolarjev) za odrasle, za otroke in mladince pa 40 šil. (500 tolarjev). Udeleženci jo plačajo ob prijavi. Pohodniki prejmejo na startu kontrolni kartonček in značko. Vsak pohodnik prejme diplomu za udeležbo, če po prihodu v cilj predloži kontrolni kartonček.
Kdor se zimskega pohoda »Arihova peč« udeleži 5-, 10- ali 15-krat prejme zlato značko. Udeležbo mora dokazati z zbranimi kartončki.

Okrepčila, zdravniška služba: Vsak udeleženec prejme toplo pijačo in malico. Za zdravniško službo je poskrbljeno. Sodelovanje je na lastno odgovornost.

Dovoz in parkirni prostor: Iz Šentjakoba v Rožu vodi označena pot proti Področji/Rosenbach, preko vasi Leše/Lessach, Svatne/Schlatten in Hodnina/Kanin do starta na Čemernici; za avtobuse pa priporočamo dovoz iz karavanskega predora po izvoznici za Šentjakob in nadalje v smeri Kot/Winkl, Hodnina/Kanin. Pot bo označena s kažipoti »Arihova peč«. Parkirišča so zagotovljena.

Zimski pohod »Arihova peč« bo ob vsakem vremenu. V primeru odpovedi oz. preložitve pohoda se lahko obrnete na tel. številke: 0 46 3/50 10 99, iz tujine 00 43 46 3/50 10 99 ali na teletekst RTV Slovenija.

Slovenski vestnik čestita:

Gospodu Franciju Gasserju iz Bilčovsa za rojstni dan; gospodu Francu Sabotniku s Plešerke pri Hodišah za rojstni dan; gospodu Foltiju Oražetu iz Podna za rojstni dan in god; gospe Kristini Rasinger z Bistrice pri Šentjakobu za rojstni dan; gospodu Gregeju Krištofu iz Dvora za osebni praznik; gospe Mariji Gradišnik iz Rinkol za osebni praznik; gospodu Felixu Buchwaldu iz Nonče vasi za osebni praznik; gospodu Jožefu Vavtiju iz Šmihela za osebni praznik; gospe Dori Simčič z Baškega jezera za osebni praznik; gospe Katarini Schaflechner iz Šentvida ob Glini za osebni praznik; gospe Ani Dovjak iz Srednjega Kota za rojstni dan; gospe Antoniji Kučnik iz Šmarjete v Rožu za rojstni dan; gospe Andreji Petek iz Šent-

lipša za rojstni dan; gospodu Ervinu Pinterju iz Lipe nad Vrbo za rojstni dan; gospe Dori Lepuschitz z Raven pri Rožeku za rojstni dan; gospe Kati Haimburger iz Mrzle vode pri Velikovcu za osebni praznik; gospe Julijani Katz z Doba pri Pliberku za osebni praznik; gospe Margareti Karner iz Dobrle vasi za osebni praznik; gospe Albertini Smolnik iz Stare vasi za osebni praznik; gospe Franciski Bajec iz Podjune za osebni praznik; gospe Mici Gabriel iz Leš za osebni praznik; gospe Julijani Grilc iz Male vasi pri Globasnici za dvojni praznik. Konec februarja bo Jože Wakounig, Kovačev oče iz Mlinč, praznoval 87-letnico. Za visoki življenjski jubilej mu iskreno čestitamo in želimo obilo zdravja.

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

- Četrtek, 22. 2.**
18.10 Rož – Podjuna – Zilja.
Petek, 23. 2.
18.10 Kulturna obzora.
Sobota, 24. 2.
18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.
Nedelja, 25. 2.
6.30 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (D. Lepuschitz).
18.10 Dogodki in odmevi.
Ponedeljek, 26. 2.
18.10 Jubilej slov. koroškega združenstva.
Torek, 27. 2.
18.10 Partnerski magazin.
Sreda, 28. 2.
18.10 Glasbena sredo.
21.04 Dr. Franz Anton Mesmer in njegova srečanja z Mario Th. von Paradis in Mozartom.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 25. 2.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 26. 2.

16.20 TV SLO 1

■ Ob zibelki evropske kulture 500 let pred Kristusovim rojstvom so v antični Grčiji bili evropskemu gledališču rojenice, imenitni dramatik. V času, ko je v klasičnih Atenah z nadvlado plemičev z oligarhijo prvič pometla demokracija, je Aishil napisal tragedijo o Prometeju, ki je bogovom ukradel ogenj. Za to dejanje, ki je bilo po grški mitologiji začetek vzpona človeškega rodu, je bil od bogov kaznovan, priklenil so ga na skalo.

Po tej klasični predlogi je Marjan Sticker z mladimi, združenimi v gledališče »Trotamora« leta 1993 uresničil razburljivo gledališko predstavo »Uklenjeni Prometej«. Strnjen televizijski posnetek predstave – kamera: Miha Dolinšek s katero je režiser spet razveljavil tradicionalne gledališke zakonitosti, obenem pa odprl novo stran vrhunskega gledališkega amaterizma med koroškimi Slovenci.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straže 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig, Mirko Štukelj

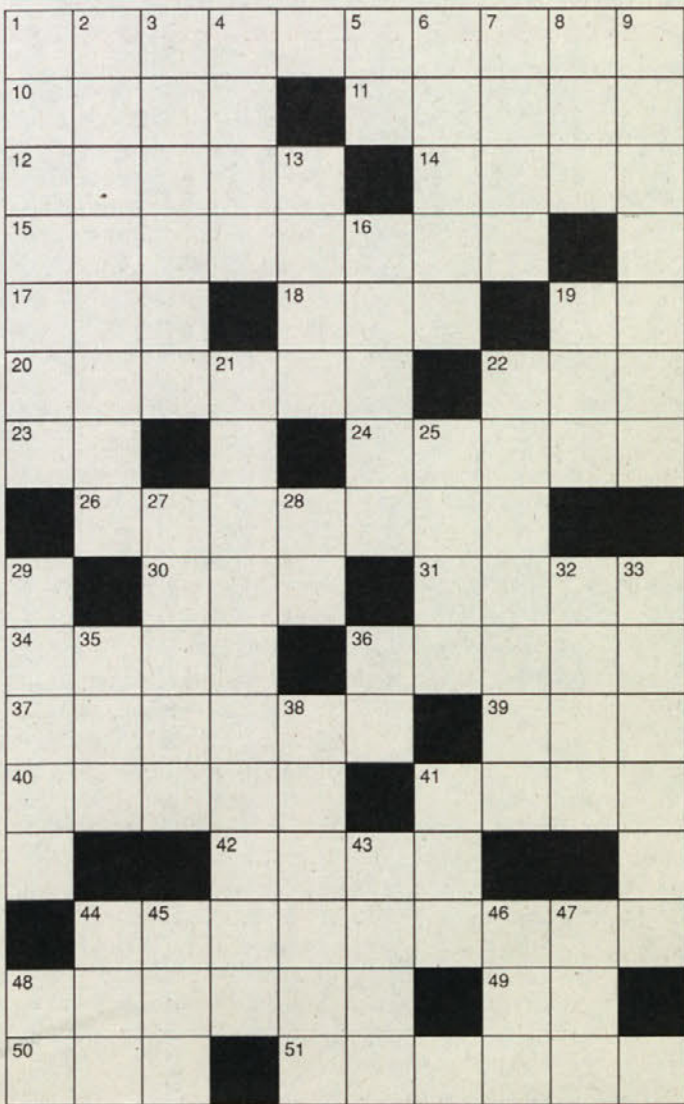
Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straže 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

23 SV KRIŽANKA Sonja Wakounig

VODORAVNO: 1. največji slovenski pisatelj in dramatik 10. križanec med oslom in kobilo 11. narod v mali Aziji, ki živi v Turčiji, Iraku in Iranu 12. rob njive 14. polom, debakel 15. skrbnost pri delu 17. pripadnik starega indijanskega naroda v južni Ameriki 18. naziv 19. pijača starih Slovanov 20. različica, odtenek 22. glavni števniki z dvema ničlami 23. kemični znak za aktinij 24. vrsta morskega raka 26. letna plača monarhov 30. žensko ime 31. letoviško mesto v Istri 34. francoska pisateljica romantike, Chopinova družica (George) 36. starogrško mesto, drugo ime za Ilias 37. gorovje v Franciji 39. kraj pri Poreču v Istri 40. žensko ime (Jasna) 41. blagajna 42. bivši jugoslovanski predsednik, umrl l. 1980 44. dekla pri govedu 48. priprava za segrevanje 49. avtomobilska oznaka za Reko 50. nasvet, namig 51. pristojbina, ki jo plačamo na meji

NAVPIČNO: 1. lastnina, premoženje 2. kraj ob Dravi v Sloveniji, kjer je vsako leto likovna kolonija 3. največja zvezna država ZDA 4. zgornji del stopala 5. kratica za »akademski klub« 6. angl. »dojilja« 7. brutalen, neusmiljen 8. ime kantavtorja Smolarja 9. specialist za bolezni nosne votline 13. janež 16. velik kos pohištva 19. moško ime (pevec Pestner) 21. dolina v Nemčiji, kjer so odkrili

okostje pračloveka 22. nečastno dejanje 25. na tekočem, kar je pravočasno narejeno 27. vrsta medveda na Kitajskem 28. kemični znak za natrij 29. drugo največje mesto na Japonskem 32. junak pred Trojo 33. prostor za avtomobil 35. smučarski kraj na Predarlskem 36. kemični znak za titan 38. kdor vse verjame, lahkovernež, tudi amaterski slikar 41. prostor za pevce v cerkvi 43. živalska noga 44. življenjska tekočina 45. del živalskega telesa 46. reka na Peloponezu 47. kositer 48. Georg Trakl

Rešitev iz prejšnje številke:

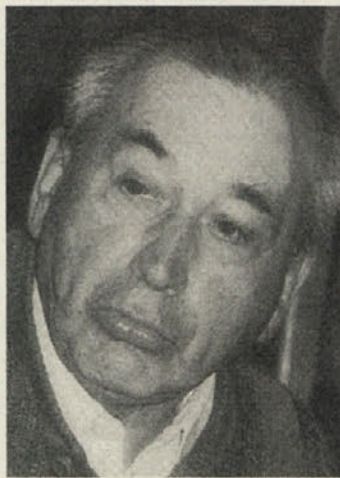
Vodoravno: 1. PREŠERNOVA PROSLAVA 16. RUMENJAK 17. KULTURA 18. ATENTAT 19. LH 20. BARKASA 23. SIN 24. EVAKUACIJA 27. BOR 28. INTER 29. NAKLON 30. NJIVA 32. LAA 33. RALO 34. KAJAK 35. LALA 38. AN 39. PARAVAN 42. LETOPIS 44. REVA 45. JE 47. CIGAN 48. NERESNIČEN

Navpično: 1. PRASILA 2. RUTINA 3. EMENTALEC 4. ŠEN 5. ENTEROLOG 6. RJAV 7. NATAN 8. OK 9. PK 10. RUBIN 11. OLAJ 12. STRANKA 13. LUK 14. ARABIJA 15. VASOVANJE 19. LUKAN 20. HALL 22. ARAK 25. KARAS 26. COOPER 31. JAVNI 36. ATI 37. APA 40. AVE 41. RAS 43. IN 44. RE 46. EN

Slovo od Stanka Konca

Kar iznenada je med nas treščila vest, da je v Trgu/Feldkirchen umrl naš rojak Stanko Konec. Kljub temu, da je bil oddaljen od našega središnega dogajanja, ga je med nami poznalo kar precej ljudi. Sam se je vedno imel za Rožana, ker je prav v Svečah preživel mladost pri svojih starih starših. Rodil se je sicer pri Slovenskih Konjicah v Sloveniji, a že pri devetih letih so ga zaradi številne družine in socialnih razmer poslali k starim staršem na Koroško. V Svečah je rasel v slovenskem okolju, vzljubil slovensko besedo in kaj kmalu postal aktiven tudi v tamkajšnjem društvu. V tistih povojnih letih je dejavno sodeloval tudi v narodnostnem gibanju, zaradi česar je imel celo težave z oblastmi.

Po izučitvi za mizarja in smrti svojih starih staršev ga je odneslo za kruhom po svetu. Ustavil se je v Trgu in tam z velikim trudom ustanovil mizarstvo delavnico. V njej je v najboljših časih zaposloval

tudi do petindvajset delavcev. Ustvaril si je tudi družino in ob svoji šestdesetletnici obrt prepustil svojemu sinu.

Kljub od slovenske besede odtujenemu novemu okolju Stanko nikdar ni zatajil svoje porekla. Ohranil je tudi stike s svojimi Svečami, hodil tja na slovenske prireditve, svojo protifašistično usmerjenost pa je izrazil z vključitvijo v Koroški partizanski pevski zbor v Celovcu in z njim prepeval po Koroškem in na go-

stovanjih.

Preteklo soboto se je na njegovi zadnji poti v Trgu zbralo tudi veliko slovenskih prijateljev. Prišli so pevci iz sveškega društva »Kočna«, njegovi sodobniki in prijatelji iz Roža in tudi nekaj njegovih pevskih sodrugov iz partizanskega zbora. Ob krsti sta se od Stanka poslovila Jože Rovšek in Tatjana Feinigova, sveški pevci pa so mu zapeli v slovo.

O Stanku se je ob pogrebni svečanosti z molitvijo v slovenskem jeziku poslovil tudi trški duhovnik, ob grobu pa ga je celo izpostavil kot vezni člen med obema narodnostnima skupnostima in kot vzor tolerantnega sožitja na Koroškem.

Stanko je bil pokončen mož, garaški in skromen delavec, pevec, filatelist in numizmatik, ob vsem tem pa še zaveden član naše narodne družine. Kot takega ga bomo ohranili v trajnem spominu. Njegovi družini naj velja naše globoko sožalje.

J. R.

Krajevni nastopi učencev GŠ

Za konec semestra so številni krajevni oddelki glasbene šole priredili nastope učencev in tako pokazali polletne dosežke in napredovanje pri obvladanju instrumentov in glasbenega repertoarja. Nastopi so bili v Škofičah, Straji vasi, Celovcu (Mladinski dom, Modestov dom, Mohorjeva ljudska šola), Globasnici, Pliberku, Borovljah (odkoder je tudi posnetek), Bilčovsu in Šentjaku v Rožu. Nastopi so potrdili, da v krajevnih oddelkih glasbene šole delajo dobro in da je med učenci kar nekaj zelo nadarjenih in sposobnih glasbenih talentov, ki se bojo ob primernem pedagoškem in strokovnem mentorstvu lahko ugodno razvijali.

Pismo bralca

Slovenskemu vestniku je treba za tridelni članek o izseljevanju in vrnitvi naših družin iz zadnje vojne čestitati. Posebno sem vesel, da široka javnost izve izčrpano o delu dr. Mirta Zwittera in vseh, ki so z njim v tistem času dejansko uredili vrnitev na domove. Pogosto se v koroški slovenski javnosti (tednikih) porivajo v ospredje osebe, ki so seveda tudi nekaj naredile, če ne več, vsaj tolažile izseljenke trpine. Dr. Mirt Zwitter pa je ravnal tedaj – kot iz poročila razberem – v smislu: pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. Sploh bi želel iz prve roke več zvedeti o povojni zgodovini koroških Slovencev. Vestnik naj nadaljuje s takimi prispevki.

H. W.

ZVEZNA GIMNAZIJA

IN ZVEZNA REALNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE

VPISOVANJE

v 1. razred in višje razrede od ponedeljka, 19. 2., do četrta, 29. 2. 1996 v uradnih urah od 7.30 do 12.00 in od 13.00 do 16.00 (ob petkih samo dopoldne).

Predložiti je treba spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva (lahko tudi očeta ali matere).

V okviru šolske avtonomije bo vpeljan letos glasbeni razred (3 ure namesto 2 uri glasbene vzgoje). Šola priporoča tudi učenje instrumenta. Pričakujemo tudi obisk zborovskega petja (2 uri tedensko).

Prijave za sprejem lahko oddate osebno ali pa pošljete prijavnico z dokumenti na naslov:

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence, Prof.-Janežič-Pl. 1, 9020 Klagenfurt/Celovec.

Šport v Mladinskem domu

Mladinski dom Slovenskega šolskega društva se je s svojo bogato športno dejavnostjo razvil v pravi športni center ne le za domsko srednješolsko mladino, temveč tudi za ostale slovenske športnike.

Predvsem v zimskem času se v njegovi telovadnici srečujejo razna moštva na treningih, košarkarji SAK pa v telovadnici doma igrajo tudi svoje prvenstvene tekme. Seveda v telovadnici preživlja svoj prosti čas predvsem domska mladina.

Zanjo je vzgojitelj Peter Koschutnig, ki je odgovoren za športno dejavnost v domu, pripravil vrsto zanimivih tekmovalanj, o katerih Vam danes na kratko poročamo.

Niz tekmovalja se je pričel z **namiznim nogometom** za nižješolce, v katerem se med seboj pomerita po dve dvojici. K tekmovalju se je prijavilo deset dvojic, prvo mesto pa sta si priigrala Daniel Wuttej in Daniel Waldhauser pred Marjanom Polanškom in Lukasom Truppejem ter Dominikom Rozmanom in Dominikom Wieserjem.

Tekmovalja dijakov višjih

Zadovoljni zmagovalci v namiznem nogometu

razredov se je udeležilo osem dvojic, zmagala pa sta Martin Zettl in Matej Arl.

Nogometni turnir za nižješolce je bil tako rekoč odprtega tipa, saj so se prijavila tudi moštva, katerih igralci ne stanujejo v domu. Izmed osmih moštev so se kot najboljši izkazali Milan Obid, Samo Lampichler, Marko Prušnik, Goran

Kalan ter Simon Štukelj, ki je bil razglašen za najboljšega vratarja turnirja. Najboljši strelca pa je bil Lukas Truppe, ki je kar enajstkrat zadel mrežo. Prvič pa je v Mladinskem domu potekal tudi turnir **ulične košarke** (Streetball). To je igra dveh trojk na en koš. Vsak koš šteje po eno točko, zmaga ekipa, ki prva doseže 15 točk ali

pa ima po petnajstih minutah igre najugodnejši izid.

Zmagovalci med šestimi moštvi so bili »stari zajci«, izkušeni košarkarji Štefan Hribar, Miha Kranjc, Simon Wein in Mirjam Žigon.

Zmagovalec v namiznem tenisu, za katerega se je javilo 20 nižješolcev, je bil Lukas Truppe, drugi je postal Daniel

Wuttej, tretji pa Marjan Kežar.

Pri višješolcih je na turnirju sodeloval tudi legionar SAK Edi Martini in se izkazal za najboljšega. Drugo mesto je osvojil Martin Zettl, tretje pa Nejc Jager. Pri dekletih je bila najboljša Mira Trampusch, za njo pa sta se uvrstili še Veronika Lauegger ter Tamara Wieser.

Tekmovalje pod naslovom **zlati met na koš** pa je bilo zaključek semestralnega športnega početja v telovadnici Mladinskega doma. Pri tem so svojo srečo preizkusili tudi vzgojitelji ter ostali uslužbenci. Približno osem metrov od koša je bila točka, od koder je bilo treba zadeti v koš. Da to ni tako enostavno, se je izkazalo, ko jih je nad šestdeset poskusilo svojo srečo, v prvem krogu pa so zadeli le trije. Ko so se ti finalisti pomerili v drugo, je v črno zadeli le še Nejc Jager in si tako osvojil izvrstno nagrado – Corone Swach.

V glavnem pa pri vseh tekmovaljih velja olimpijska ideja »pomembno je sodelovati«, ob tem pa imajo mladi v svojem prostem času tudi smiselno sprostitve.

KOŠARKA

Zmagi in poraz

Vse tri ekipe košarkarjev SAK so svoje zadnje tekme odigrale v gosteh, a so svojo nalogo kar dobro opravile.

Trg – SAK (mladinci) 41:68 (20:25)

Najuspešnejša strelca košev sta bila Stojan Vavti (30) in Tomaž Jager (27 točk).

ALF – SAK (juniroji) 57:96 (30:52)

Največ točk so nabrali Miha Kranjc (833) ter Nejc Jager in Martin Majhen vsak po 17.

WSG Radenthein – SAK (šolarji) 44:18 (26:4)

Strelci: Klemen Karisch (86), Ernest Spani in Boris Vavti (4), Stefan Gomez in Dominik Rozman (2).

ODBOJKA

Prepričljiva zmaga

Gleisdorf – Aich/Dob 0:3

Gladka in prepričljiva zmaga Dobljanov, čeprav so morali nastopiti brez obeh poškodovanih igralcev in brez rezervnih igralcev. Namesto poškodovanega Reiterja so iz Slovenije pridobili Janka Plesnika, ki sicer zadnja tri leta ni tekmoval, prej pa je igral v prvi ligi.

Dobljani so suvereno zaintrigirali in si tako pridobili samozavest za prihodnje dve tekmi, prvenstveno in pokalno. Obakrat morajo igrati proti vodečemu na lestvici, Ennsu.

Seveda je to zelo težka naloga, vendar Dobljani menijo, da je vse mogoče.

NOGOMET

SAK v Turčiji

V nedeljo so se igralci Slovenskega atletskega kluba odpravili na priprave v Turčijo, s čemer so se izognili slabim vremenskim in terenskim razmeram. V Antaliji, kjer bodo manjkali poškodovani igralci Wölbl, Petschenig in Blajs, trener Kirisits pričakuje dobre pogoje za uspešen trening.

Medtem ko se je SAK podal v Turčijo, se drugi koroški drugoligaš SV Spittal pripravlja v Tuneziji. V primerjavi s SAK so Spitalčani odigrali pripravljalne tekme presenetljivo dobro, tako da je trener zaradi predzgodnje dobre forme igralcev kar nekoliko v skrbeh.

IZ SVETA ŠAHA

Slovo od Jurija Deisingerja

Na pokopališču v Šentrupertu v Celovcu se je minuli ponedeljek popoldne velika množica žalujočih poslovila od Jurija Deisingerja, velikega slovenskega šahista in narodnjaka. Umril je 12. februarja v 59. letu starosti v deželni bolnišnici zaradi zaprtja žil dovodnic, le dan zatem, ko so ga pripeljali v bolnišnico.

Jurij Deisinger se je rodil v Škofji Loki, po drugi svetovni vojni pa je s svojimi starši prišel na Koroško, ki mu je postala druga domovina. Po poklicu je bil poštni uradnik, svoje največje uspehe pa je dosegel v šahu.

V začetku šestdesetih let je kar dvakrat osvojil naslov koroškega deželnega prvaka, velikokrat pa je nastopil tudi v ekipi Slovenske športne zveze, mdr. v Interligi in na turnirjih najboljših slovenskih šahistov obmejnih mest.

Velike zasluge si je Deisinger pridobil tudi za razcvet slovenskega mladinskega šaha na Koroškem. Dalj časa je tre-

niral mladino na slovenski gimnaziji, med drugim tudi sedanjjo mladinsko državno prvakinja in dvakratno udeleženka mladinskih svetovnih prvenstev Dunjo Lukan.

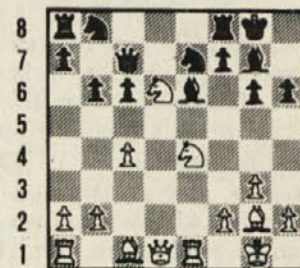
Slovenski šah z Jurijem Deisingerjem ni izgubil le velikega šahista-tekmovalca, temveč tudi velikega mentorja – prijatelja slovenske mladine. Slovenska športna zveza in vsi koroški šahisti ga bomo ohranili v trajnem častnem spominu. Soprog in otrokom izrekamo naše iskreno sožalje.

Ivan Lukan

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 20

Planinc – Čirić / Čačak 1970

Že v otvoritvi je slovenski velemejster Planinc dosegel razvojno prednost, ki jo želi v srednji igri še stopnjevati, saj ima v oblasti važna središčna polja. Kako je beli, ki je na potezi, pripravil črnemu presenečenje s kombinacijo, ki se redko sreča v turnirski praksi. Velemejstru Planincu pa so bile podobne kombinacije pisane na kožo!

Rešitev štev. 19

Beli najprej s potezo 1.h4 pripravlja napredovanje kmeta na polje h6. Po odgovoru 1...Tē8 2.h5 Ta8 3.h6 Te8 4.lg7 Lb3 5.Kg3. Črna trdnjava ne sme zapustiti osme vrste – zaradi Td8 – in beli kralj ima sedaj prosto pot do polja f6! 5...Ta8 6.Kf4 Te8 7.Kg5 Ta8 8.Le2 Te8 9.Ld1 in črni se je vdal! Sledilo bi lahko 9...Ld1: 10.Td1: Ta8 11.Kf6 Te8 12.Td6 Ta8 13.Ke7! Tb8 14.Lf8: Tf8: 15.f6 Ta8 16.Td8+ z zmago belega!

ŠPORTNO DRUŠTVO ZAHOMC

prireja v nedeljo, **25. 2. 1996**, s pričetkom ob 11. uri Koroško prvenstvo in 38. skoke za Ziljski pokal na 30- in 75-metrski skakalnici. *Prisrčno vabljeni!*